

DE

HOUT- EN MARMER-NABOOTSIING,

JENEVERBOOMHOUT.

Hoewel deze houtsoort niet zoo algemeen in onze onmiddellijke omgeving wordt gevonden, is toch de Jeneverboom in de meeste landen goed bekend en wordt hij van het Noorden tot het Zuiden aangetroffen.

In Spanje wordt de Jeneverboom Enebro, Ginebre en Zimbro genoemd, in Italië Genepro, in Frankrijk Genièvre, in Duitschland Wacholder, in Engeland Juniper Tree, in Zweden Enbuske.

De Jeneverboom komt in verschillende soorten voor, waarvan de groei en ontwikkeling, zooals bij zoovele houtsoorten, afhankelijk zijn van een meer of minder gunstigen grond. Hij wordt in twee hoofdsoorten onderscheiden, de heesterachtige en de boomachtige; de heesterachtige heeft, bij een gemiddelde hoogte van twee tot drie meter, zelden een rechten stam; deze soort is meestal gebogen en met een ruwe schors, terwijl de boomachtige, mede met ruwe schors, een belangrijke hoogte en omvang kan bereiken.

Daar deze boom of houtsoort wellicht aan eenigen mijner lezers weinig bekend is, zal ik eenige soorten en bijzonderheden daarvan mededeelen, zooals ik die hier en daar heb opgezameld.

Tot bewijs, dat de oude volken dezen boom en zijn eigenschappen reeds kenden, vindt men van hem in de Bijbelsche Geschiedenis gewag gemaakt, en wel in Ps. 120, vers. 4, en Job. 80, vers 4.

De gom sandrak (deze benaming wordt aan de Arabieren toegeschreven) wordt door insnijdingen uit den Jeneverboom gewonnen.

Voor houtskool is het Jeneverboomhout boven alle houtsoorten te verkiezen, daar de hitte en duurzaamheid dezer kool van geen andere soort kunnen verkregen worden.

De bessen, welke aan den Jeneverheester groeien, zijn van groot belang voor de jeneverstokerijen, waar zij voorkomen onder de benaming van beien, vanwaar de jenever, uit deze bessen gestookt, gebeide jenever genoemd wordt.

De uitvinding van het stoken van jenever uit deze bessen wordt toegeschreven aan JAN BAPTISTA, Zoon van HENDRIK IV.

Het hout heeft een aangenaamen geur en in kleur veel overeenkomst met het cederhout; evenwel is de groeidraad wijder uiteen en met meer gesloten houtvezels of zonder nerf. Het is zeer gemakkelijk te bewerken en fraai van bloem en kleuren, terwijl het zelden door den worm wordt aangetast. Te verwonderen is het, dat deze schoone houtsoort in onze streken zoo weinig als meubelhout wordt gebezigd.

De Jeneverboom en heester blijven in elk jaargetijde groen, waardoor zij een aangename afwisseling opleveren op de zandige gronden, waarop zij meestal worden aangetroffen.

De heesterachtige Jenever komt in Nederland in het Geldersche enz. voor, waar de bessen vrakelbessen en het hout daarentegen dammerenhout worden genoemd.

Deze soort is in de noordelijke landen tot in Frankrijk bekend; zij heeft scherp gepunte, smalle bladeren en bessen ter grootte van erwten, die het eene jaar groen zijn, om in het volgende een blauwzwarte kleur te verkrijgen, wanneer zij tot rijpheid komen.

De kleine Bergjenever groeit dwergachtig laag en heeft overigens veel overeenkomst met de zooëven genoemde soort; de bessen zijn iets meer langwerpig en de bladeren wat breeder.

De boomachtige Jenever komt meer in het Zuiden voor, vooral in zuidelijk Frankrijk, Spanje, Italië enz.

De Spaansche Jeneverboom groeit hoog en verkrijgt een belangrijken omvang; hij wordt ook dikwijls Spaansche ceder genoemd, ofschoon de Jeneverboom zwarte bessen ter grootte van kleine hazelnoten heeft en de ceder geschubde vruchten. De bladeren liggen dicht over elkander.

De Virginische Jeneverboom, onder welke benaming hij meermalen voorkomt, wordt ook te Carolina enz. veelvuldig gevonden; de bladeren liggen dicht over elkander en de vruchten of bessen zijn niet zoo groot als de vroeger genoemde of als die van den Spaanschen Jeneverboom. Ofschoon de Jeneverboom in verschillende oorden voorkomt, zooals op de Barbados, de Bermudasche en Oriëntaalsche eilanden, schijnt de Spaansche Jeneverboom voor den grootsten en zwaarsten gehouden te worden, waardoor deze dan ook zeer algemeen in Spanje voor meubel- en timmerhout gebezigd wordt.

TE LEIDEN BIJ A. W. SIJTHOFF.

1882.